N. 931.

CURRENDA IV.

A. D. 1864.

N. 533.

Sepulturæ testimonia post obitum orphanorum, vesanorum aut pauperum e natione Gallica gratis extradenda &c.

Provocatio hæc e sequenti Rescripto Exc. C. R. Commissionis Locumten. Cracov. eruitur:

„Z. 72. Die kaiserlich österreichische Regierung ist mit der kaiserlich französischen Regierung übereingekommen, daß bei Todesfällen von verlassenen Kindern (Findlingen) von Irrsinnigen oder Armen französischer Nationalität, welche in österreichischen Wohlthätigkeitsanstalten untergebracht waren, und umgekehrt, im Interesse der Familien der Verstorbenen vom Amtswegen und kostenfrei ein Todenschein der Regierung des Staates, welcher der Verstorbene angehörte, mitgetheilt werde.

Hievon beehrt man sich das hochwürdige bischöfliche Konsistorium im Grunde h. Staatsministerial Erlasses von 27. v. M. Z. 8542 I. mit dem dienstfreundlichen Ersuchen in die Kenntniß zu setzen, die kostenfreie Ausfertigung der erwähnten Todtenscheine in vorkommenden Fällen und Mittheilung derselben an die betreffenden politischen Behörden gefälligst verfügen zu wollen. Krakau am 29. Jän. 1864.

Hic conformiter Curati in locis, ubi existunt nosocomia aut domus orphanorum &c casu obvio testimonia ejusmodi *gratis* exarata ad Nos expedient ulterius abhinc promovenda.

Tarnoviæ 11. Feb. 1864.

N. 302. 368. 391. 496. 507. 517.

II. Series collectionum piarum... eaque ultima pro a. 1863.

Continuatio ad Cur. II. a. c.

I.) E Dec. *Neo-Sandec.* ab Adm. R. Mieszczak Curato in Kamionka 2 fl. pro *Oświęcim.* II.) E Dec. *Czchov.* pro Hungaris siccitate depaupertatis, miserrimis 16 fl. 55 x. III.) E Dec. *Dąbrov.* pro Missionibus in *America* et *Africa* a 9 P. T. Curatis per 2 R. et a 7 RR. Cooperatoribus per 1 fl. æqual. 25 Rh. per dimidium. IV) E Dec. *Wadovic.* suppletorie 13 fl. videlicet e *Klecza* pro *Missionibus* in *America* 2 fl. 30 x. et pro *Oświęcim* 2 fl. 70 x. et e *Woźniki* pro *Missionibus* in *Africa* 3 fl. verum pro *Oświęcim* 5 fl. V.) E Dec. *Łącensi* 48 fl. 20 x. V. A. utpote.

A.) In sublevationem Missionum in *Africa*, *Asia* et *America*, pro anno 1863, sequentes e Venerabili Clero submiserunt et quidem:

1.) P. T. D. Ignatius Kutz Curatus Przyszow 1 fl. 50 x. 2.) „ Jos. Jaromij

Cooper. 75 x. 3.) „ Alexander Sandewicz Curat. Łukov. 1 fl. 20 x. 4.) „ Thomas Kalatowicz Paroch. Czarnypotoc. 1 fl. 50 x. 5.) „ Math. Szaflarski Par. Łącen. 1 fl. 80 x. 6.) „ Joannes Głowacki Coop. per 90 x. 7.) „ Joseph. Hudzicki Curat. Kamienic. 1 fl. 80 x. NB. R. Bilecki Cooper ejus nihil. 8.) „ Franc. Kostiali Exp. Ochotnic. 90 x. 9.) „ Mich. Janiczek Curat. Tylman. 90 x. 10.) „ Joan. Twardowski Paroch. Krościen. 90 c. 11.) „ Vinc. Worek Exp. Szczawnic. 90 x. 12.) „ Andr. Kadłubek Curat. Jazows. 1 fl. 50 x. 13.) „ Adalb. Grzegorzek Paroch. Podegrodz. 1. fl. 50 x. 14.) „ Joan. Buczyński Coop. 75 x. 15.) „ Carol. Neudecker Paroch. Kanin. 1 fl. 50 x. insimul 18 fl. 20 x. **B.)** Insuper dedicarunt *pro Societate Infantiæ Jesu*: 1.) P. T. D. Ignatius Kutz. 50 x. 2.) „ Joseph. Jaronim 25 x. 3.) „ M. Szaflarski 30 x. 4.) „ Joan. Głowacz 15 x. 5.) „ Jos. Hudzicki 65 x. 6.) „ Fr. Kostialy 10 x. 7.) „ Mich. Janiczek 10 x. 8.) „ Joan. Twardowski 10 x. 9.) „ V. Worek 10 x. 10.) „ Andr. Kadłubek 50 x. 11.) „ Adalb. Grzegorzek 50 x. 12.) „ Joan. Buczyński 25 x. 13.) Carolus Neudecker 50 x. Summa 4 fl. **C.)** Præterea pro infelicibus anno elepso incendium passis in *Wiśnicz* et *Brzésko*: 1.) A Rssmo parocho *Podegrodziensi* et Cooperatore ejus 10 fl. 2.) e *Kanina pro iisdem* 6 fl. 3.) a Parocho *Kamienicensi* vero A. R. Joseph. Hudzicki, pro infelicibus in *Wiśnicz*, *Brzésko*, *Oświęcim*, *Kęty* et *Sokołów* per 2 fl. in Summa 10 fl.

VI.) E Dec. *Żywiec* e Parochia *Radziechov.* 6 fl. pro *Oświęcim.*

Similes eleemosynae in scopos pios a parochiis adhuc expectantur. quae nedum Provocationibus nomine Salvatoris et Remuneratoris nostri emissis morem gesserant, Datoribus vero P. T. a quibus quotae praelaudatae ad Nos devenere, apprecamur plenitudinem benedictionis divinae, mittimusque salutem in Domino. Tarnoviæ die 11. Feb. 1864.

L. 549.

Wykaz zebranych za r. 1863 na pobożne cele i rozesłanych kwót pieniężnych.

Szanowne Duchowieństwo sercem Swojém ogarniające wszystkie kraje i spieszące na zaspokojenie potrzeb tak różnych Missyi jako i Kościołów, Instytutów lub miejsc nieszczęściem dotkniętych, mile zaiste przyjmie Wykaz datków, odebranych od Niego i od licznych parafian jako i wyprawionych w różne miejsca i kraje wedle ich przeznaczenia. Suma ich ogólna wynosi 2184 złr. i 53½ kr. a prowizya z kasy oszczędności i dodatek od N. B. czyni 57 złr. 5 kr. razem 2241 złr. i 58½ kr. w. a. Dzieło nieprawdaż Opatrzności wielkie w tych czasach! „Błogosławmy“ zatem „Boga Ojca i Syna wraz z Duchem Ś. chwalmy go i wywyższajmy Go na wieki,“ prośmy Go o dalsze błogosławieństwo i o miłe od nas w zasługi wierne przyjęcie. Konsystorz rozpatrując się w częstych sprawozdaniach przysełkowych rozczulał się z powodu gorliwości licznych dusz Pasterzy, że zawezwali ludek boży, bytem obecnie pomyślnym cieszący się, do wspólnych ofiar i zbierali w parafiach darki z darów

bożych; ale z drugiéj strony ubolewał z braku téj miłości ku cierpiącéj ludzkości tamże, gdzie ten i ów Sternik rzucając 20 — 100 kr. od ciebie w skarbonę Dekanalną, pomijał parafian również do miłości bliźniego powołanych, a tym sposobem nie tylko pobożne Instyta, przybytki Pańskie, wsie i miasta pożarem dotknięte ogołacał z zapomogi, ale i bliźnich kierownictwu Swemu do cnoty i zbierania zasług na żywot wieczny powierzonych wykluczał od uczynków, które Zbawiciel nasz na owym strasznym sądzie wyliczać będzie przed całém niezmierzoném zgromadzeniem jako najcelniejsze miłości dzieła sobie samemu świadczone.

Niechże te wyrazy trafią do serc oziębłejszych a niech wszyscy na rok zaczęty ile możności reńszczaki lub grosz wdowi kładą na ołtarz miłości ogólnéj, aby obfitsza jeszcze urosła ofiara dla zaspokojenia potrzeb wiadomych.. niż ukończonego, którą podajemy w następujących opisach:

I. Na **Missye** a) św. Leopolda w *Ameryce* wysłano 270 złr. 42½ kr. b) w *Afryce środkowéj* 284 złr. 93½ kr. z poleceniem, aby jednemu z pogaństwa ochrzczonemu chłopcu nadano imię „Jan“ a nazwisko „Slemieński,“ c) na rzecz jeneralnego *Komisaryatu ziemi św.* przy grobie Pańskiém w Jerozalem i t. d. 313 złr. 85½ kr. d) dla Stowarzyszenia niepok. Poczęcia N. M. P. w *Turcyi* 98 złr. 67 kr. e) Na korzyść *Dziecińiństwa Jezu* w *Chinach*, *Indyach* 296 złr. 42½ kr. z prośbą o nadanie chłopcu znalezionemu lub zakupionemu na chrzcie św. imienia i nazwiska „Wawrzeniec Sandecki“ f) dla Stowarzyszenia św. *Bonifacego* w Niemczech 51 złr. 70 kr.

II. Na **Pogorzelców** 1) Na Kalwaryą *Pacławską* 45 złr. 54 kr. jako opuźniony datek do przeszłorocznego wsparcia. 2) Na *Jaworów* w Przem. Dyec. 18 złr. 13 kr. 3) Na *Raków* w Stryjskiem 4 złr. 70 kr. 4) Na *Szigeth* Marmorosz &c. 5 złr. 5) Na *Rawę* dodatkowo 9 złr. 60 kr. 6) Na *Dzików* spoźnione 3 złr. 9 kr: 7) Na *Kęty* 2 złr. dodatkowo 8) Na *Langenlutsch* w Morawie 4 złr. z Dekanatu Bochn. 9) Na *Lipnicę* w Rzesz. 33 złr. 50 kr. 10) Na *Żabno* dodatkowo 72 złr. 84 kr. 11) Na *Wiśnicz* 240 złr. 6½ kr. 12) Na *Brzésko* 157 złr. 33 kr. 13) Na *Oświęcim* 90 złr. 54 kr. 14) Na *Sokołów* 44 złr. 51 kr. 15) Na *Rzuchów* w Rzeszow. 31 złr. 16 kr. 16) Na *Zaleszczyki* 32 złr. 86 kr.

III. Na **Kościoły** a) Na Kościół w Mnisku we Węgrzech 2 złr. b) Na Kościołek św. *Wojciecha* w Krakowie 61 złr. 45 kr. prócz datków wprost od pojedynczych do Krakowa przesłanych. c) w *Pitest* Mołdaw. 8 złr. 40 kr. d) w *Gladbach* i *Crefeld* 5 złr.

IV. Na **Zaklady pobożne** jako to: w *Wenecyi* na dom poprawy 8 złr. mianowicie 3 złr. z Dek. Boch. a 5 od J. A. P. i na *wybudowanie* gmachu edukacyjnego dla dziewcząt wojskowych w *Oedenburgu* 12 złr. 40 kr.

Na zakończenie rozporządzając czytanie tego Wykazu z ambony i zachęcenie do podobnych ofiar wynurzamy jeszcze westchnienie, oby wszelkie błogosławieństwo spływało

na Dawców zeszłorocznych, od których kwoty powyższe zebrały się, i oby liczba dobroczyńców się pomnażała, oraz Najwyższy Rządzca raczył zachować kraje od pożarów lub klęsk innych, jak n. p. we *Węgrzech*, od *posuchy*, na której ulżenie dla biedniejszych wysełamy 24 złr. 65 kr. Tarnów 10. lut. 1864.

N. 931.

Mutationes inter Ven. Clerum Dioecesanum decursu mensium Januarii et Februarii 1864.

5. Januarii 1864. N. 49. R. Joann. *Komperda* Coop. in Slemień translatus ad Rychwałd. 13. Jan. N. 173. R. Nicolaus *Zagórski* Administrator in Neo-Rybie institutus qua parochus ibidem. 14. Jan. N. 184. A. R. Joan. *Twardowski* Par. in Kroscienko institutus Parochus in Pobiedr. 14. Jan. N. 184. R. Jacobus *Przybyś* Coop. in Piwniczna constitutus Administrator in Krościeńko. 14. Jan. N. 184. R. Joan. *Biernat* Administrator in Pobiedr constitutus Coop. ibidem. 26. Jan. N. 360. R. Jos. *Bukowski* Administrator in Pisarzowice institutus qua Parochus ibidem. 26. Jan. N. 360. R. Franciscus *Klimkowicz* Coop. in Zawoja qua talis translatus ad Kozy. 28. Jan. N. 413. R. Carolus *Solarski* Cooperator in Wieprz qua talis translatus ad Rychwałd. 4. Febr. N. 449. R. Adalb. *Kwaśniak* applicatus qua Coop. ad Piwniczna. 11. Feb. N. 323 et 571. R. Thomas *Kossek* Coop. in Sidzina relegatus ad Kalwarya. 19. Feb. N. 662. R. Andreas *Brańka* Administrator in Dziekanowice pro hocce beneficio canonice est institutus.

L. 3666 z r. 1862.

Wykład obrzędów Mszy ś. szczególniéj dla kapłanów.

III Królewska Odkupiciela działalność.

Komunia kapłana.

Ciąg dalszy do kur. III. r. b.

Napełniona jest dusza kapłana niebiańską tęsknotą i świętą rozkoszą, przeto mówi, ciało Pańskie w ręce swe biorąc: „Chléb z nieba przyjmę a imienia Pańskiego wzywać będę;“ (Ps. 115, 3.) chléb, który ludzi żywi, który jest zdrojem żywota i pociechy, posileniem w dolegliwościach pielgrzymstwa naszego. *)

Chociaż rotmistrz z upragnieniem pomocy od Pana Jezusa dla sługi swego wyglądał, rzekł jednak w pokornem uczuciu niegodności: „Panie! nie jestem godzien, byś wszedł

*) Do pożywania tego chleba anielskiego zastósować można słowa pisma św.: „Pro quibus angelorum esca nutrivisti populum tuum, et paratum panem de cœlo praestitisti illis sine labore, omne delectamentum in se habentem, et omnis saporis svavitatem. Substantia enim tua dulcedinem tuam, quam in filios habes, ostendebat, et deserviens uniuscujusque voluntati, ad quod quisque volebat, convertebatur.“ (Sap. XVI, 20. 21.) Święty *Augustin, Hieronym i Grzegórz* W. twierdzą, że tylko dla wiernych i sprawiedliwych żydów posiadała Manna będąca figurą N. Sakramentu, tę własność, że jakiéj potrawy sobie życzyli, téj saméj potrawy uczuwali w ustach smak z manny. Tak podobnie pobożnym księżom i osobom świeckim godne przyjęcie komunii świętéj te łaski przynosi, o które Boga proszą.

do przybytku mego“ słowa te dziś za nim wymawiają tysiące kapłanów i innych wiernych, gdy do wesela Baranka przystępują. Prorocza więc była odpowiedź Chrystusa: „wielu z wschodu i zachodu przyjdą i usiędą z Abrahamem, Izaakiem i Jakóbem w królestwie niebieskiém.“ (Math. S. 11.) Są tu *pokora* i *wiara* jako konieczne warunki skutecznego przyjęcia komunii od kościoła oznaczone. *)

Kapłan *błogosławi siebie Hostią* najśw.; znaczenie tego tłumaczą towarzyszące słowa. „Ciało Pana naszego Jezusa Chrystusa, niech strzeże duszę moją na żywot wieczny,“ który się na ziemi rozpoczyna a w niebie dokonywa, przeto się mówi *in* nie *ad* vitam aeternam. „Kto pożywa ciała mego i pije krew moją, *ma* żywot wieczny“ (Ew. Jana 6, 54), który ale przez komunię nie bierze początku swego, lecz się strzeże i zachowuje (custodiat), pomnaża i dokonywa, bo żywot wieczny zaród swój bierze przez *chrzest* i *pokutę*, które Sakramenta „umarłych w łasce u Boga“ wskrzeszają.

Potém *nachyla* się kapłan i *pożywa* ze czcią obie cząstki Hostyi, zatem i ową część, która dla wyrażenia komunii ludu złamaną była, składa ręce i *spoczywa chwilę* **) (Miss. Roman.) Przepis ten kościoła dąży do rozbudzenia w duszy kapłana gorących uczuć miłości i wdzięczności ku Zbawicielowi; całą swą duszę ma się zatopić w miłości Jezusa, tak jak mu to podda łaska Boża; dla tego kościół, zostawując wolny duszy kapłana polot, nie kładzie mu w usta żadnych słów,— Ten, który w sercu jego spoczywa, sam do niego przemawiać będzie.

To ciche, krótkie po przyjęciu Ciała Pańskiego rozpamiętywanie, ten „spoczynek duszy“ kapłana przypomina mu właściwy jego życia cel, ścisłe połączenie się miłością z Bogiem i w téj miłości niewymowne uszczęśliwienie; dla tego w téj chwili ustępują z duszy wszystkie światowe myśli, płoche jéj poruszenia, ziemskie żądze, zgoła wszystko cokolwiekby ten spokój przerywało. Spokój ów jest zatem jakby chwilowém uprzedzeniem tego błogiego stanu, który nastąpi w wieczności.“ ***)

Jakież słowa mogą uczucia kapłana, gdy się z świętego spoczynku przebudza, lepiéj wyrazić, jak owe, które mu teraz kościół (z Ps. 115, w. 3) w usta kładzie: „Cóż oddam Panu za wszystko, co mi dobrze czynił?“ „Za wszystko“ bo w Synie swoim oddał nam Ojciec wszystko. „Lecz nie stoi,“ tak August. ś. mówi,“ za wszystko, co mi dał,“ ale „co

*) Dla tego mówi św. Cezarius z Arelaty „Kto chce się napić ze źródła, musi się nachylić; tak podobnie musi się ten upokorzyć, który chce się napić ze źródła niebieskiéj miłości.“ (Hom. X.)

**) W cichem rozpamiętywaniu miłości Zbawiciela, którego do serca swego przyjął, dając mu odpoczynek w gościnie serca swego, jak niegdyś Abraham przechodzącemu temuż Synowi Bożemu w towarzystwie Aniołów.

***) Jeżeli spieszne odprawienie Mszy świętéj w ogóle przeciwne jest przepisom kościoła, toć niezawodnie niezachowanie powyższéj rubryki dostatecznie dowodzi, że ksiądz nie wiele posiada miłości Boga, i że Ciała Pańskiego od chleba powszedniego rozróżnić nie umié.

mi oddał," jakby zwrócił; nie „tribuit," lecz „retribuit." To przypomina miłosierdzie Boże. *)

„Kielich zbawienia wezmę, a Imienia Pańskiego wzywać będę." (Ps. 115, 4.) Kapłan tém Panu ma wynadgrodzić, iż „z kielicha pić będzie, z którego Chrystus pił" („Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?" Math. 20, 23.) t. j. oświadcza temi wyrazami kapłan, iż chętnie przyjmie na barki swoje ten ciężar, który Chrystus Pan na niego włoży. Rozumie się tu ochoczość do wypełnienia obowiązków położenia swego, a zatem i ofiarowanie życia swego dla chwały Boga i pomnożenia zbawienia ludzkiego, bo i męczeństwo może być obowiązkiem. **) „Wzywać będę Pana chwaląc, i będę wybawion od nieprzyjaciół" Ps. 17. 4. Dzięki zatem i uwielbienie, i cierpliwość.. od nas po komunii św.!

Gdy kapłan w podobny sposób, jak chléb eucharystyczny, z kielicha zbawieina pożył, następuje w **wielki Czwartek, komunia** *wszystkiego miejscowego* kleru, kleru niższych święceń i ludu, każdego na swojém miejscu t. j. *kapłanów tylko*, przyodzianych w stuły, *przy ółtarzu*; kleru niższych święceń, zakonników nie kapłanów (laików) i zakonnic w *chórze*, a reszty ludu w nawie kościoła przy *balasach* odgradzających nawę od presbyterium, nad którémi ministranci białe czyste płótno (Dominicale) podtrzymują dla wypadku wypuszczenia św. komunii. Ze świeckich li *nowo dopiéro ochrzczeni* dorośli przywiléj mają komunikowania przy *samym* ółtarzu. Do nich to podnosi Augustyn (Serm. de temp. 154) swój wzruszający głos: „O wy ochrzczeni, którzyście się odrodzili przez krew Chrystusa, zaklinam was na imię, przez które wezwani jesteście; *na ółtarz, do którego teraz przystąpili*; na Sakramenta, które przyjmujecie; na przyszły Sąd żywych i umarłych; zaklinam was i proszę na imię Jezusa Chrystusa, *abyście nie naśladowali niewiernych*, aby w was pozostał Sakrament Tego, który chociaż z krzyża zstąpić nie chciał, z grobu powstać zechciał.

Przy komunii podczas święceń odpowiada przyjmujący „Amen" na stwierdzenie swej wiary w przytomność Jezusa Chrystusa jako Boga Człowieka w komunii świętéj, a gdy Biskup komunikuje, powinni tak duchowni jako i świeccy pocałować jego pierścień.

Komunikujący, odmawiają piérwéj spowiedź powszechną (Confiteor) i przyjmują od Celebranta ogólne rozgrzeszenie („Misereatur„ i „Indulgentiam") Według swego usposobienia, t. j. według stopnia miłości Boga; którą się wypłacamy Zbawicielowi za jego nieskończoną dobroć, dostępują wierni odpuszczenia grzéchów powszednich. Miłość doskonałą po przyjęciu komunii św. postrzegamy na Świętych Pańskich, jak to n. p. czytamy o św. Janie z Mathy, o św. Terezyi, która przyjąwszy komunię św. 14 godzin trwała w zachwy-

---

*) Które nam w Synu Bożym to zwróciło, cośmy w pierworodzicu naszym utracili; dla tego łaciński wyraz: „retribuit" przypomina nam i to miłosierdzie Boże, które nas ogarnia na nowo, gdy za grzéchy pokutujemy, szczerém do Boga powracamy sercem.

**) Dziwnie sprzeciwia się tym słowom gnuśność i niedbałość tych, o których mówi Zbawiciel, że wargami czczą Boga, ale serce ich dalekie od niego. (Matth. XV, 8.)

ceniu, w którem też i Bogu duszę oddała. Że w stanie grzéchu śmiertelnego nikt do komunii św. przystępować nie powinien, to każdemu wiadome; tu bowiem należą słowa Pawła św.: „Ktobykolwiek jadł ten chléb lub pił kielich Pański niegodnie, będzie winien ciała i krwi Pańskiéj. Niechajże doświadczy samego siebie człowiek a tak niech jé z chleba tego i z kielicha pije.“ (I. Kor. 11, 28.) A jako kapłanowi przepisano, aby przede mszą św. *ręce* po ofiarowaniu *palce* obmywał, a przed kosekracyą jeszcze *końce palców*, któremi się przenajśw. Hostyi dotyka, jeszcze o korporał otarł, tak wierni, chociaż dostąpiwszy odpuszczenia grzéchów przez Sakramentalne rozgrzészenie po spowiedzi, odmawiają jeszcze przy stole ofiarnym Baranka *spowiedź powszechną*, bo „każdy powinien się mieć na baczności, aby bez wielkiéj czci i świętobliwości do przyjęcia tego niebieskiego Sakramentu nie przystępywał“ (Trid. cap. I. de Euchar.) Kapłan *pokazuje* wiernym Baranka Bożego, który nieustannie w kościele gładzi grzéchy świata, który ma z duszą naszą mystyczne wesele odprawiać. Jak kapłan sobie samemu ciało Pańskie *podaje*, tak też współ ofiarującym; każdego najśw. *Hostią błogosławiąc*, czyni *znak krzyża* nad kielichem komunii (cyboryum).

Po komunii wiernych następuje *purifikacya* kielicha winem i *ablucya* palców winem i wodą („Purificatio fit solo vino i. e. potu pretioso ad majorem Sacramenti reverentiam; ablutioni additur aqua, ut particulæ vini, tenacius adhærentes, aqua seu elemento fluidiore a calice et digitis auferantur.“ Roms. pag. 301.) Ale modlitwy, które kapłan przy purifikacyi odmawia, głębokie mają znaczenie; wyrażają bowiem, że Ciało i Krew Pańska jako żywioł pokrzepiający i oczyszczający wnika w wnętrze kościoła, jak to wino i woda wnika w wnętrze kapłana; a kościół tego niebiańskiego napoju pragnie, jak jeleń wzdycha do źródła. Lecz gdy kapłan się modli: „Quod ore sumpsimus, pura mente capiamus“ właśnie tą modlitwą oznacza, iż Chrystus Pan potęgą swoją boską te tylko pokrzepia i oczyszcza członki mystycznego Ciała swego t. j. kościoła, które bez grzéchu ciężkiego do Niego przystępują.

Doczesne te dary, które do ofiary należą, wtenczas tylko rozwiną się w owoce błogiéj wieczności (fient nobis remedium sempiternum), wtenczas tylko staną się obroną duszy i ciała naszego (erunt nobis ad tutamentum mentis et corporis), wtenczas tylko przylgną do wnętrzności duszy naszéj (adhærebunt visceribus nostris) i jeżeli z upragnionem sercem po zmyciu wszelkiéj grzechowéj plamy łzami pokuty (ne aliqua in nobis remaneat scelerum macula), Ciało i krew Pańską przyjmować będziemy. Tak to przy każdym kroku uczy nas kościół, kiedy mamy się spodziewać z uczestniczenia w najdroższym zadatku miłości Zbawiciela naszego zbawiennéj korzyści, a kiedy ta sama miłość stanie się zgubą naszą. Tu można zastósować wzniosły hymn kościoła: „Sumunt boni, sumunt mali; sorte tamen inæquali vitæ vel interitus.“

Wypada tu wspomnieć o komunikowaniu *duchownem* czyli przez samo *pragnienie.* Jest ono wielce pożyteczne tym, którzy rzeczą samą na Mszy komunikować nie mogą. Lecz cóż gwoli temu mają czynić? Upokarzać się dla swéj niegodności przed Bogiem; akt wiary,

nadziei, miłości i żalu za grzéchy wzbudzić; jednoczyć się sercem z Jezusem Chrystusem; prosić Go o dyspozycye potrzebne do godnego komunikowania i o też łaski, których godnie komunikującym udziela. Na tém zależy komunikowanie *duchowne*, o którem ludek boży oświecać i do niego zachęcać polecamy.

Antyfona „Communio:" Po uczynionéj Ablucyi kapłan udaje się na stronę Epistoły i odmawia ze Mszału antyfonę, wyjętą z Psalmu jakiego, lub z innéj części Pisma ś. która zowie się „Communio" dla tego, iż dawniéj śpiewano ją podczas wydawania komunii ludowi.. Dawnemi czasy dla znacznéj liczby komunikujących cały Psalm lub hymn jaki śpiewano, podobnie jak w czasie ofertoryum aż do w. XI. Grzegórz W. dla każdéj Mszy był osobny Psalm przeznaczył, wraz z Antyfoną, teraz „Comunio" zwaną. Gdy się komunikowanie kończyło, dano chorowi znak do poprzestania, a tenże lubo nie skończono psalmu, dodawał: „Chwała Ojcu i t. d." i powtarzał Antyfonę. Ta we Mszale tylko została, a jéj dawniéj kapłan nie odmawiał.

Ona obecnie stanowi przejście od ogółu do szczegółu. Modlitewki przy *puryfikacyi* i *ablucyi* są stałe, ogólne.. Antyfona „Communio" różna, odmienna wskazuje znaczenie dnia liturgicznego w szczególności. *„Communio" jest wyrażeniem owéj poszczególnéj łaski, któréj Najśw. Eucharystya prócz ogólnych skutków właśnie w tym dniu udziela, z powodu z téj lub owéj uroczystości i t. d.* N. p. we *Mszy o krwi najdroższéj P. N. I. X.* Communio tak opiewa: *Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata, secundo sine peccato apparebit expectantibus se, in salutem.* Heb. IX. 28. i wyraża, że Jezus Chrystus raz krew przelał za grzéchy ale drugi raz już nie przeleje, gdy się okaże ku zbawieniu tym, którzy go oczekiwać będą; a w modlitwie po niéj która następuje, już czytamy, że *czerpnęliśmy wody* u stołu Pańskiego z *źródeł Zbawiciela* (krwi z ran jego) i błagamy, aby krew Jego stała się nam krynicą wody na żywot wieczny tryskującéj. *„Ad sacram Domine! mensam admissi, hausimus aquas in gaudio de fontibus Salvatoris: sanquis Ejus fiat nobis, quæsumus, fons aquæ in vitam æternam salientis.*

Tak więc „Communio" ma przeznaczenie podobne, jak „Introit" i „Ofertoryum" przeto „Introit" i „Communio" często i „Offertoryum" są zwykle z tego samego Psalmu wyjęte. Dla dokładnego zrozumienia liturgii dnia posłuży także czytanie i rozważanie tegoż psalmu całego.

Dla poglądu lepszego przytaczamy treść 1) **„Introitu"** na tęż uroczystość: *Redemisti nos Domine! in sanguine tuo, ex omni tribu et linqua et populo et natione et fecisti nos Deo nostro regnum...* Apoc 5. dalej P. 5. 88. *Misericordias Domini in æternum cantabo: in generationem et generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo.* 2) **Offertoryjnéj Antyfony**. z I Kor. X. *Calix benedictionis, cui benedicimus nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est?* Nastąpi o *dziękczynieniu.*

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 14. Mart. 1864.

Josephus Alojsius,

Episcopus Tarnoviensis.

JOANNES FIGWER, Cancellarius prov.

Tarnoviae & Jasło. Typis Anastasii Rusinowski, 1864.